

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת בחוקותי, תשפ"ד

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם (כו, ג)

פירש רש"י: יכול זה קיום המצוות, כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו וגו' הרי קיום המצוות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה.

מרן ראש הישיבה שה"ת הגאון הרב חיים שמואלביץ זצלה"ה הרבה לדבר על מעלת היגיעה בתורה, על הטובה הצפונה בה ועל החורבן הספון בהימנעות מעמל התורה.

רה"י היה רגיל לומר שפרשת בחוקותי אינה מדברת על עשיית המצוות והעבירות. חז"ל לא דרשו את הפסוק 'אם בחוקותי תלכו' - שתהיו עוסקים בתורה, אלא דרשו את הפסוק 'שתהיו

עמלים בתורה". אדם יכול ללמוד תורה אך יחד עם זאת הוא אינו עמל בה...

וממשיכה התורה ואומרת "ואם לא תשמעו לי" - מאי משמע? שלא תעסקו בתורה ושלא תקיימו אותה, אך לא כך דרשו חז"ל! חז"ל למדו מכאן את המושג שלא תהיו עמלים בתורה! עוסקים בתורה, אך בלי עמל. ולכך קוראת התורה - "לא תשמעו".

ומן התהום הפעורה בין השכר והעונש המפורטים בפרשה אפשר ללמוד איזו תהום מבדילה בין שתי המדרגות, בין מי שעמל בתורה למי שאינו עמל בה, ואפילו כאשר כן יושבים ועוסקים בתורה.

דברי רבותינו

דברי הימים

אנשי 'אשר יצר'

סיפר הגאון הרב לייב גורביץ זצ"ל (ראש ישיבת גייטסהד) שבזמן שלמד בישיבת מיר אירע פעם שאחד מן המשכילים פרסם דברי בוז וגנאי על בני התורה וקראם "אנשי 'אשר יצר' כמה פעמים ביום".

נעשה רעש גדול בעולם התורה על ביזויים של תלמידי חכמים בתואר מאוס שכזה. באותו זמן, נכנס מרן המשגיח הגאון הרב ירוחם ליוואוויץ זצלה"ה לבית המדרש והשמיע שיחה ארוכה על ברכת "אשר יצר".

בכושר התיאור המופלא שלו תיאר מרן המשגיח בהרחבה את הסכנה הנוראה האורבת לאדם כאשר הוא עושה צרכיו, ועל הפלא הגדול שנעשה בכל איבריו הפנימיים, ועד כמה הוא תלוי אז כל כולו ברחמי שמים, שלא יפתח הסתום ושלא ייסתם הפתוח [ועיי' בפירוש עיון תפילה לבעל 'הכתב והקבלה' בסידור 'דרך החיים' שם תיאר תיאור מפורט אשר ממנו ניווכח לראות כמה גדולים מעשי ה'י"ת].

הוסיף מרן המשגיח זצ"ל ואמר: כאשר אדם נוסע מביתו למרחקים, אפילו אם יש רק קצת סכנת

דרכים, כבר מצפים בביתו בכליון עיניים ובציפייה לשמוע ממנו שהגיע למחוז חפצו בשלום, ואילו היה מכיר האדם ויודע באיזו סכנה הוא מוטל כל פעם שנכנס לעשות צרכיו, אז בכל פעם שיוצא משם היה שולח מברק לבני ביתו "יצאתי בשלום!"

הרים מרן המשגיח את קולו והכריז בהתרגשות: "קראו אותנו 'אנשי אשר יצר', הלוואי שהיינו ראויים לתואר זה!"

מתנת חיים (מועדים עמ' רלז)

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 8:08	Minneapolis, MN - 8:34
Brooklyn, NY - 8:02	Miami, FL - 7:49
Chicago, IL - 7:58	Monsey, NY - 8:04
Houston, Texas - 7:59	Montreal, Quebec - 8:17
Johannesburg, S. Africa - 5:05	Passaic, NJ - 8:03
Lakewood/Deal, NJ - 8:01	Toronto, Ontario - 8:34
London, UK - 8:52	Yerushalayim - 7:04
Los Angeles, CA - 7:41	Zurich, Switzerland - 8:56

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

חיוב ערבות לכל ישראל עבור נשים

ע' ברכות כ' ע"ב א"ל רבינא לרבא נשים בברכת המזון דאורייתא או דרבנן, למאי נפקא מינה, לאפוקי רבים ידי חובתן, אי אמרת דאורייתא אתי דאורייתא ומפיק דאורייתא אי אמרת דרבנן הוי שאינו מחויב בדבר וכל שאינו מחויב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן.

וכתב שם הרא"ש סי' י"ג חז"ל וא"ת מ"ש מהא דאמרין לקמן בפ' ג' שאכלו להוציא את אחרים ידי חובתן עד שיאכל כזית דגן ובשיעור כזית אינו חייב אלא מדרבנן ואפ"ה מוציא אחרים שאכלו כדי שביעה וחייבין מה"ת, י"ל דלא דמי דאיש אע"ג שלא אכל כלום דין הוא שיפטור את אחרים דכל ישראל ערבים זה בזה אלא מדרבנן אמרו שלא יברכו ברכת הנהנין בלא הנאה לפיכך כשאכל כזית אע"פ שאינו מתחייב אלא מדרבנן מוציא את אחרים שאכלו כדי שביעה שערב הוא בעבורם ועליו הוא להציל מן העון ולפטור אותן מן המצות אבל אשה אינה בכלל הערבות לכך אינה מוציאה אלא מי שחיובו מדרבנן עכ"ל.

וכתב הצ"ח דכוונת הרא"ש שאין חיוב ערבות כלל בנשים על אנשים. ובחלקת יואב ח"א אר"ח ל"ז בהג"ה פ' הטעם דכתיב כאן בפרשה וכשלו איש באחיו.

וכתב הצ"ח דלפי"ז מיושב קו' תוס' על ר"י, ואדרבה לפי פירש"י דטעם נשים משום שאין להם ארץ עכצ"ל הטעם דלא מסתפק הגמרא בכהנים הוא כמ"ש הצ"ח בכוונת הרא"ש. וכתב דלכ"ן פ' הרא"ש בפשיטות כרש"י דפטור נשים משום דלא נטלו חלק בארץ ולא חש לקושיית תוס' והוא לשיטתו.

וכ"כ בדגו"מ סי' רע"א אבל ברע"א שם פ' כוונת הרא"ש חז"ל דהערבות היה רק לגבי מי שמחויב במצוה זו הוא ערב על אחרים ואם נשים בבהמ"ז דאורייתא באמת אם יצאו מוציאות לאנשים דכיון שהם שייכים במצוה זו ישנם ג"כ בכלל ערבות אבל במצוה שאין חייבים בה דהיינו אם נשים בבהמ"ז דרבנן אין להם דין ערבות במצוה א'. ובתשובות כתבתי ראה ברורה לזה מהא דמבואר בסוגיא דמגלה אם חרש שא"י להשמיע לאזנו לא יצא אינו יכול להוציא אחרים שהוא אינו מחויב בדבר וכן פסקינן לקמן סי' תקפ"ה ס"ב וזה יקשה קו' הרא"ש דהא יצא מוציא וליתא לת' הרא"ש דהא התם מיירי באנשים דישנן בכלל ערבות אע"כ דאין כוונת הרא"ש לחלק בין נשים לאנשים לענין ערבות אלא דמי שאינו בר חיוב במצוה זו אינו בכלל ערבות על אחרים ומש"ה בשופר כיון דאינו שומע ואינו בחיוב מצות שופר אינו בכלל ערבות על אחרים ודו"ק עכ"ל. וכ"כ רע"א בתשובה ז'.

הנהגה מבואר מכ"ז דלפי רע"א כל שאינו בכלל המצוה ה"ה דאינו בכלל ערבות על מצוה זה, אבל הצ"ח לית ליה יסוד זה.

גזירה או ניסיון

בשעה שיושבים ומספרים ביציאת מצרים כל שנה, מקיימים והגדת לבנך כל פעם מחדש, צריך לדעת, אוי ואבוי לנו ספור יציאת מצרים של השנה, יהיה אותו ספור של השנה שעברה, כל פעם צריך לספר מחדש, לעורר הרגשות והבנות נוספות על מה שיש לנו, מה חדשנו השנה ביציאת מצרים, החפץ חיים שאל פעם בשמחת תורה, מה שוב פעם חתן תורה, כבר הייתי חתן בשנה שעברה, האם שמעתם שחלילה התגרשתי שאתם רוצים שאהיה שוב חתן תורה, אלא פשוט, התורה שאנחנו לומדים השנה אסור שתהיה התורה של שנה שעברה, היא צריכה להיות המשך של מה שלמדנו, אבל כל פעם צריכים כתורה חדשה, תורה של הבנה אחרת, תורה שבכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים.

הרב זילברשטיין הביא שאלה ששאל אותו ילד, למה נשתנה סדר מועד מכל הסדרים, שכל הסדרים בלשון רבים, זרעים נשים נזיקין ואלו סדר מועד בלשון יחיד, לא מועדים אלא מועד, תשובה ממנו בזמנו לא קבלנו, אבל חשבנו לומר, לזרעים יש כמה חלקים, פאה תרומות מעשרות חלה ערלה ובכורים, לקדשים יש זבחים, יש מנחות, יש שחיטת חולין, כך בכל הסדרים, מועד אין מועדים, ששת ימי המעשה הם הכנה לשבת, וכל שבת היא בעקבות השבת הקודמת, "שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת לביתו אחד טוב ואחד רע וכשבא לביתו ומצא נר דלוק ושלחן ערוך... מלאך טוב אומר, יה"ר שתהא לשבת אחרת ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו ואם לאו..." (שבת קי"ט:). אז מה, אם יש מי שבגלל שהוא רב עם אשתו או מכל סיבה אחרת, הבית שלו לא היה נראה שבת, מגיע לו עונש על כך שגם בשבת הבאה יראו אצלו כך העניינים, מי ששכח להתפלל מנחה אמור לקבל על זה מי שברך, יה"ר גם למחר, מי ששכח ספירת העומר אמור לשמוע, בע"ה גם בשנה הבאה, אפשר לומר שבת היא לא שבת ועוד שבת ועוד שבת, שבת היא המשך של השבת הקודמת שביניהם יש את ששת ימי המעשה, ימים של הכנה לשבת, כך זה בשבת וכך זה במועד, כל חג ומועד הוא המשך של המועד הקודם, לוקחים את מה שקבלנו וממשיכים אתו הלאה, זקני מורי ורבי היה אומר, פסח וסוכות זה לא בין הזמנים, פסח זה הזמן, זמן חרותנו, סוכות זה זמן שמחתנו, שבועות זמן מתן תורתנו.

עכשיו עברנו את פסח, את ה"הקרני אבא את ההלל" קיימנו את מצות ו"הגדת לבנך", זה הזמן לעשות חשבון, מה למדנו מפסח, מה קבלנו מהחג, ומה זה אומר לגבנו ומה זה נוגע למצבנו היום, במיוחד לאחר מה שעברנו ועוברים מאז אותו יום של הסעודה קטנה, אותו יום שעליו דרשו חז"ל "ביום השמיני עצרת תהיה לכם" (במדבר כ"ט ל"ה) "ומדרשו באגדה לפי שכל ימות הרגל הקריבו נגד ע' אומות וכשבאין ללכת אמר להם המקום, בבקשה מכם עשו לי סעודה קטנה כדי שאהנה מכם", (רש"י שם), מה קבלנו באמונה, ועד כמה התחזקנו והתקרבו להיות מאלו שראויים לראות את עצמנו כאילו יצאנו ממצרים.

"קח נא את בנך" (בראשית כ"ב) הקב"ה אומר לאברהם לקחת את בנו יחידו, בן שנולד אחרי הרבה שנים של תפילות, את הבן שכל כך ציפה לו, "מה תתן לי ואני הולך עירי", (בראשית ט"ו) את הבן שעליו נאמרה ההבטחה "הוא ירשך" ופתאום שינוי כיוון, דורשים ממנו "והעלהו שם לעולה", אם היינו שומעים כזאת הוראה, דבר ראשון היינו מבקשים, מתחננים, מארגנים

ימים קשים עוברים על בני ישראל, הדור הצעיר לא זוכר, מבחינתו הוא מכיר מצב של שקט, של שלווה, "ותשקט הארץ ארבעים שנה" (שופטים ה'), מה שנקרא האויב מורתע, אחרי "שמעו מלכים האזינו רזונים" מי ינסה להתחיל עם אומה שבורא עולם יוצא לעזרתה, "מן שמים נלחמו הכוכבים ממסלותם" ופתאום האויב שוכח, מתברר שהשקט היה מדומה, אין ברירה אלא לנסות להתמגן, כולם מדברים לאחרונה על המנהרות ועל כל סוגי המנהרות, מנהרות התקפיות, מנהרות מילוט, מנהרות ממולכדות, אבל באותם ימים המנהרות היו למעשה המיגונויות של ימינו, ו"תעז יד מדין על ישראל מפני מדין עשו להם בני ישראל את המנהרות אשר בהרים" (שופטים ו'), "והיה אם זרע ישראל ועלה מדין ועמלק ובני קדם.. וישחיתו את יבול הארץ... ולא ישאירו מחיה בישראל ושה ושור וחמור" "וידל ישראל מפני מדין" הדברים נשמעים קצת מוכרים, היום אחרי שלשת אלפי שנה, קוראים לזה טרור חקלאי, אנשים זורעים ושמגיע הזמן לקצור את היבול, לקטוף את הפירות, מתברר שיש מי שהקדים ושדד את כל היבול, היום גונבים טרקטורים וציוד חקלאי, אז גנבו "שה שור וחמור".

"ויעשו בני ישראל הרע בעיני ה' ויתנם ה' ביד מדין שבע שנים", "וידל ישראל מאד מפני מדין ויזעקו בני ישראל אל ה'... וישלח ה' איש נביא... כה אמר ה' אלקי ישראל, אנכי העלתי אתכם ממצרים ואוציא אתכם מבית עבדים... ואומר לכם אני ה' אלקיכם, לא תראו את אלהי האמרי אשר אתם יושבים בארצם ולא שמעתם בקולי" אתם שואלים איך יכול להיות, איך מדין ועמלק הפסיקו לפחד, איך הם לא מורתעים, כל כך מהר הם שכחו מה קורה לכל מי שמצר לישראל, גם היום היינו צריכים את הנביא שיצעק, הבעיה היא, לא הם הלא מורתעים, הכל מגיע מזה שאתם לא מורתעים, הזהירו אתכם והתרו בכם ואתם כנראה לא מורתעים "ולא שמעתם בקולי", גם היום כמו אז, אם היה קם נביא, אל מי היה פונה הנביא, רק אל אותם שלוש מאות איש אשר לא כרעו לבעל.

"ויבא מלאך ה' וישב תחת האלה... אשר ליואש אבי העזרי וגדעון בנו חובט חטים בגת... ויאמר אליו ה' עמך גבור החיל", "ויאמר אליו גדעון בי אדני ויש ה' עמנו ולמה מצאתנו כל זאת, ואיה כל נפלאותי אשר ספרו לנו אבותינו, הלא ממצרים העלנו" הספור עם גדעון היה בפסח, בליל הסדר "בראש כל מועדות זה הפסח" כשמגיעם לפיוטים אחרי הסדר (בחור"ל ביום השני) מזכירים "נשמדה מדין בצליל שעורי פסח", זה הסיפור שעליו דנים פה, "וגדעון בנו חבט חטים בגת" זה היה בלילה הראשון של ספירת העומר "פסח היה, אמר לו אמש הקראני אבא את ההלל ושמעתיו שהיה אומר בצאת ישראל" (רש"י שם) "ואיה כל נפלאותי" מה קורה פה עם גדעון? פעם ראשונה שומע גדעון על יציאת מצרים? רק עכשיו פתאום אבא שלו נזכר לספר לו? בן כמה אתה גדעון? כמה אפיקומנים אכלת? עכשיו פתאום אתה נזכר "אמש הקרני אבא" ברור שגדעון את ספור מצרים הכיר מתפילת שחרית של כל יום, ה"הקרני אבא אל ההלל" היה כבר בשנה שעברה אבא, גם לפני שנתיים, שלש, ארבע וכו', רק מה, השנה הוספתי עוד הבנה, עוד הרגשה בספור יציאת מצרים, את יציאת מצרים מספרים כל שנה, אבל לא כמו שסיפרנו בשנה שעברה, את ההלל קוראים עם ההרגשה, מה הבנו השנה יותר משנה שעברה.

לא עמד בזה, לרגע הוא אבד את השלוח והבטחון, אפשר יהיה להבין אותו ולקוות בשבילו ובשבילנו, שבניסיון הבא נעמוד בצורה יותר טובה, לעומת זה מי ששומע שבמקום אחר ישנה אזעקה, הוא לא אמור לחשוב על בטחון, הוא אמור לזעוק ולקרוע שערי שמים להעביר רוע הגזירה, הוא צריך להתחנן ולשאת בעול עם חברו, להרגיש את צרתו ואת צרת הכלל, אם הוא לא מצליח להרגיש כך זה כשלון חמור.

"אשכחיה שמואל לרב יהודה דתלי בעיברא דדשא וקא בכי, א"ל שיננא אמאי קא בכית. א"ל מי זוטרא מאי דכתיב ברבנן איה סופר. איה שוקל, איה סופר את המגדלים, איה סופר, שהיו סופרים כל אותיות שבתורה, איה שוקל, שהיו שוקלים קלין וחמורין שבתורה... ותנן ג' מלכים וארבעה הדיוטות אין להם חלק לעוה"ב און מה תהוי עלן א"ל שיננא טינה היתה בלבם" (חגיגה ט"ו): שמעתי פעם הסבר מה הפרוש "טינה היתה בלבם", אצל הסבתא המאושרת, כל משפט של הנכד שלה זה דבר חכמה, לעומת זה השכן המסוכסך, אצלו כל דבר שנשמע מהשכנים זוהי הפרעה בלתי נסבלת, זה אצל כל אדם ומול כל אדם, קודם הוא קובע את המסקנה, אחר כך זה רק צריך להביא הוכחות, הלא זה דרכו של המשגיח, הדרשן, המגיד, אם זכית וראית ישועה, זה הזמן לחזור בתשובה, ואם חלילה, לא הכל הולך בסדר, אז בטח צריך לחזור בתשובה, זה בדיוק היה אצל אדונינו דוד "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא", "צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא" (תהלים קט"ז), זוהי העבודה של כל אחד לקבע את האמונה היה בלבם ולא ח"ו טינה היתה בלבם.

עברנו בשמחת תורה את מה שעברנו, יש מי שראה בתוך כל מה שקרה את יד ה', יש כאלו שראו איך שבשעה שמחבלים הסתובבו וחיפשו את מי להרוג, באותה השעה, ברחוב השני היו מאות אנשים בתפילה, שם בחסדו יתברך לא נפקד ממנו איש, מי שרצה, ראה בתים שיש בהם מזוזה שלא נפגעו, ישובים שומרי שבת אליהם לא הצליחו להכנס, כל אחד יכל ויכול וחיוב לראות, שלא הצבא ולא הנשק יכולים לעזור, ויש מי שמכל העניינים יש לו מסקנה אחרת, זהו זה, הגיע הזמן, צריכים עוד חילים, צריכים עוד כח אדם, חייבים לגייס את בני הישיבות, האמת היא זה כך היה כל השנים, אחרי ששת הימים הייתה הסיסמא בני הישיבות חייבים להיות חלק מהנצחון, אחרי מלחמת יום כיפור נשמעה הצעקה חסר כח אדם, וכך כל פעם, הפעם חייבים, כי מי שמבין מבין ומי שלא רוצה להבין לא יוכל להבין.

שמדברים על גזירת הגיוס צריך להבין שיש חילוק בענין, בקשר לרבים יש גזירה וכולנו מקוים ומתפללים שזממם אל תפק, אבל כל אחד לעצמו צריך להרגיש אין כאן גזירת הגיוס, יש פה ניסיון הגיוס, רוצים לקרוע אותי מבית המדרש, רוצים לנתק אותי מהגמרא, רוצים לקחת אותנו מ"חיי עולם נטע בתוכנו", כביכול הקב"ה בעצמו מפציר בנו "בבקשה ממך עמוד לי בזה הניסיון" (רש"י בראשית כ"ב), על כל אחד מוטלת החובה לחשוב, מה אני עושה לעמוד בניסיון, איך אני יותר מתחזק ב"כי הם חיינו", איך משתדל יותר להגיע יותר ויתר למצב של "ובהם נהגה יומם ולילה"

לפני יותר מארבעים שנה, נסעתי ברכב בירידות מירושלים עם בחורים מבוגרים מהישיבה, אני הייתי הצעיר מביניהם, ומולנו משאית של ידיעות אחרונות (היה פעם כזה עיתון) מטפסת בדרך לירושלים, אחד מהבחורים אמר, משאית מליאה כפירה, השני אמר, נורא ואיום משאית עם תועבה ופריצות, אחר אמר, משאית שכל כולה רכילות ולשון הרע, הרביעי אמר כל כך הרבה ביטול תורה, יצא לי במשך השנים לחשוב, מכל הטענות שכולם

תפילת רבים, להעביר את רוע הגזירה, אברהם לא יודע לומר משפט פשוט, להתפלל תפילה קצרה "אל הנער הזה התפללתי" (שמואל א' א'), "ביום השלישי", "למה איחר מלהראותו מיד כדי שלא יאמרו הממו וערבבו פתאום... ואילו היה לו שהות להמלך אל לבו לא היה עושה" (רש"י שם), כמה פרקים קודם, בפרשה הקודמת, יש לרש"י הסבר אחר לעיכוב "ויבאו שני המלאכים סדמה בערב" (בראשית י"ט) "וכי כל כך שהו המלאכים... מלאכי רחמים היו וממתנינים שמא יוכל אברהם ללמד עליהם סנגוריא" (רש"י שם), בסדום ברור לרש"י, סיבת העיכוב, אולי אפשר יהיה לבטל את הגזירה, פה בעקידה ברור לרש"י, אין כאן שום ניסיון לקבל את מה שנקרא חנינה ליצחק, למעשה מ"וישכם אברהם בבקר" ברור שאברהם לא ניגש בשום מקום למהלך של תפילה, מי שמנסה להתפלל, מי שחושב אולי אפשר לשנות, לא מזדרז בבוקר, הוא מתפלל שחרית במנין האחרון, מאריך בתפילה, מוסיף עוד פרקי תהילים, הולך לבקש ברכות מצדיקים, על סדום הוא עומד להתפלל ועם הבן שלו הוא רץ בזריזות.

"עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו עליו השלום ועמד בכלם" (אבות פר' ה'), שאומרים לאברהם "לך לך מארצך" הוא נעמד להתפלל לבקש רחמים? ומה קרה ביום ששרה נלקחה לבית פרעה, הוא ישב בבית בשקט או שהוא מה שקוראים אצלנו ישב על התהילים? "ויהי רעב בארץ" הוא התפלל על העצירת גשמים או שהוא אמר זהו רצון ה', בברית בין הבתרים מצאנו בחז"ל "עמד אברהם והיה מתפלל לפני הקב"ה שלא ישתעבדו בניו בארבע מלכיות" (ילקוט לך לך, מפרקי דר"א כ"ה), מה קרה ביום שהוא נצטווה על המילה, ביום שאמרו לו "גרש את האמה ואת בנה?" מתי זה גזירה ומתי זה ניסיון? מתי אנחנו אמורים לבקש ולהתחנן להעביר את רע הגזירה, ומתי אנחנו צריכים להתפלל ובלי תפילה אי אפשר, אבל התפילה היא בנוסח שכל כולו, רבש"ע תן לנו כח לעמוד בניסיון?

דומנו שהחילוק פשוט, מה שאני צריך לעשות זה ניסיון, מה שקשור לשני זו גזירה, "ויהי רעב בארץ" רחמנות על אנשים צריכים להתפלל, "וירד אברהם מצרימה" זה ניסיון אסור אפילו להרהר, "ותוקח האשה בית פרעה" זה הזמן שצריכים להתחזק באמונה בקשר אלי, ובו בזמן להתפלל על שרה שתנצל מהגזירה, אומרים "גרש האמה הזאת" עושים את זה בלי שאלות, באותה השעה, בד בבד צריכים להתפלל "לו ישמעאל יחיה לפניך".

"וינסו אל בלבבם לשאול אוכל לנפשם" (תהלים ע"ח), מה הטענה על מי שמבקש אוכל, ומה ההדגשה "לנפשם", הרי למדנו "צדיק אכל לשבע נפשו" (משלי י"ג כ"ה), ואם הטענה על הצורה שבקשו אז מה ההדגשה לנפשם, אפשר לומר שזוהי התשובה, אם אדם היה מבקש לילדים שלי אין מה לאכול, השכנים שלנו רעבים, אז לא הייתה עליהם טענה, המהלך במדבר היה של "המאכלך מן במדבר... למען ענתך ולמען נסתך" (דברים ח') והמטרה הסופית היא "להיטבך באחריתך" ובמקום לעמוד בניסיון הם התלוננו הם בקשו אוכל, אבל לא שהם חשבו על אחרים, כי הם היו מבקשים עבור אחרים, אצל השני זה גזירה, על גזירה אפשר וצריכים להתפלל, אבל במקום זה הם בקשו "לנפשם", במקום לעמוד בניסיון, הם עשו ההיפך "וינסו... בלבבם... אמרו היוכל אל לערך שלחן במדבר" (תהלים ע"ח).

הולך לו בן אדם ברחוב או שהוא נמצא בביתו, לפתע נשמעת אזעקה, ברור שהוא מחפש את המרחב המוגן הקרוב, מובן שהוא גם מוסיף תפילה מכל הלב, שלא ישמע שוד ושבר בגבולנו, אבל העבודה הקשה היא לעמוד בניסיון, לא לאבד את השלוח ואת הבטחון, שהכל נהיה בדברו, הכל בידו ומידו יתברך, ואם הוא

נכונות, איזה טענה אמורה להיות יותר משכנעת, יש שם כפירה, אני צוחק מהם, מלא תועבה, אני לא מסתכל על זה, לשון הרע, מי מאמין היום לעיתון, אבל בטול תורה וכל כך הרבה בטול תורה, מה יש לענות על זה, היום בימינו מדברים הרבה על המכשירים, למה נקרא שמם מכשירים, יש לנו במשניות מסכת שנקראת מסכת מכשירין, מה זה מכשירין, אצלנו בכפר יש יהודי שמגדל תפוחי אדמה ועגבניות, עכשיו שהוא אוסף את היבול הוא מעמיס אותו על משאית, שולח את כל הסחורה עם אחמד עם מוסטפה, לנהג אולי קוראים איציק או דני, לא משנה, העיקר שהתוצרת תגיע ותימכר, אבל יש לו עוד משלוח, אותו הוא לא שולח עם כל אחד, זה משלוח שיוצא עם נהג מיוחד ועם משגיח צמוד, מה קרה העגבניות/התפוחי אדמה מיד לאחר שאספו אותם ירד עליהם גשם, עכשיו צריכים לשמור עליהם מכל משמר, הם עלולים לקבל טומאה, ברגע שתתקרב אליהם טומאה כל שהיא, אין כמעט מה לעשות איתם, על כן קרא שמם מכשירין, מי שמחזיק בהם לא משנה באיזה מצב שהוא נמצא, הוא יכול להיות במצב הכי טוב, הוא כבר במצב של עלול לקבל טומאה, גם כאן יש מי שייגיד אני נזהר, אני יש לי בקורת על מה שאני עושה, אבל מה יענה אדם על ביטול הזמן, שהתחילו לשווק את המכשירים הראשונים של הפלאפון היה להם סלוגן, פלאפון הופך שעה אבודה לשעת עבודה, מאז ועד היום כמה וכמה שעות עבודה הפכו לשעות אבודות, כמה זמן התבזבז ומתבזבז בגללם, הבדל אחד ישנו בין המכשירים לתפוחי אדמה, התפוחי אדמה מהרגע שהם עלולים לקבל טומאה זה מצב בלתי הפיך, המכשירים לעומת זה שבירתן היא מטרתן.

שומעים אנו יותר ויותר, צריכים להסביר להם, הצבא לא בנוי לציבור חרדי, לא מבחינת שבת, לא מבחינת כשרות, ולא מבחינת הנושא של צניעות, זה אמנם נכון לכל יהודי, יהודי חייב לשמור שבת, צריך לאכול כשר, כל אחד אמור לקבוע עתים לתורה, זה בכלל סכנת נפשות להיות במקום שעליו נאמר "ושב מאחריך", אבל לא זה הסיפור, אנחנו כנראה לא מכירים את הבעל דבר, הוא יהיה מוכן שבצבא ישמרו שבת אפילו זמן ר"ת, אין לו בעיה שבצבא האוכל יהיה חלק ב"י יחד עם שמיטה לחומרא, אפילו לגדור את כל פרצות הצניעות הוא יהיה מוכן, הוא יוותר על גיוס בנות, העיקר להוציא את הבן תורה מהישיבה, וכנגד הניסיון הזה חייב כל אחד ואחד להתחזק ולראות כיצד הוא מייקר יותר ויותר את לימודו, כיצד הוא נמנע מכל עיסוק בדברים שיכולים להפריע בדרכי העליה, כיצד הוא יכול להביא לידי ביטוי את ה"חבוקה ודבוקה בך", באיזה אופן הוא יתן מענה לקריאה של "קח נא אין נא אלא לשון בקשה... בבקשה ממך עמוד לי בזה הניסיון".

אנו נמצאים בימים קשים, ימים של "מי נתן למשיסה יעקב", שלא לדבר על אלו הנמצאים בצרה ובשביה, אסור לנו לשכוח את אחינו בני ישראל אשר מזה למעלה מחצי שנה נמצאים בגלות, כל כך הרבה יתומים ואלמנות, כמה הורים שכולים נוספו לנו בשנה האחרונה, את אלו שנמצאים במרדף בלתי פוסק אחרי ה"משנאיך נשאו ראש", שמנסים להלחם ולפגוע באלו אשר "על עמך יערימו סוד" תוך סכנת חיים, את העם היושב בציון אשר נחרד כל פעם מחדש לשמע "היתקע שופר בעיר", הנבהלים מכל אזעקה ואזעקה, אשר גם אם זוכים לראות כל פעם מחדש את ה"כי גבר עלינו חסדו" אבל עדיין לא יצאנו מידי "ועם לא יחרדו", בימים האלו שעשו על כל גווניו ועל כל חלקיו בכל מקומות מושבותיו, עושה את המאמצים במטרה אחת, הוא לא רוצה להגיע למצב של "אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב" (שמות ט"ו) "והלא לא היה להם לירא כלום... אלא שהיו מתאוננים ומצטערים על כבודם של ישראל" (רש"י שם).

בימים אלה כל אחד נהיה מומחה לבטחון ולמדיניות חוץ, הוא יודע בדיוק איפה הטעות, למה לא התקיפו פה ולמה לא התחילו קודם שם, הוא יודע שקודם החטופים, וההוא יודע שרק מכה חזקה תפתור את הבעיה, האחד רוצה צפון ולשני ברור שדבר ראשון גומרים עם הדרום, לזה יש עצה איך לתקוף באירן וזה יודע שהתשובה לכל הבעיות נמצאת בביירות, האחד אומר לא לוותר לאמריקאים, השני חושב מה עם ההסברה, ויש מי שמשוכנע שהסיכויים של מדינת ישראל בהאג משתווים לאפשרות שהבג"צ יקבל את ההסדר של בני הישיבות, אין לאף שום מידע, ובכל זאת כל אחד יודע מה צריכים לעשות, לנו יש פתרון אחד ויחיד, פתרון המסתמך על מידע אמין וזמין, "אשר ספרו לנו אבותינו.. הלא ממצרים העלנו", זה עכשיו אנחנו עברנו את הימים של "הקרנו אבא את ההלל", סיפור שנשמע בכל בית יהודי, בכל מקום באותו הנוסח ואותו רוח הדברים, זה לא דברים שמישהו המציא אותם, זה הדברים שאבא קיים בנו "והגדת לבנך" והוא שמע אותם מאבא שלו ואבא שלו מאבא שלו שרשרת של מספרים כל הלילה עד ליוצאי מצרים, בכל דור ודור, בכל משפחה ומשפחה, בכל שנה ושנה אנחנו לומדים מחדש, המסקנה של שנת תשפ"ד אחרי מה שראינו משמחת תורה, אחרי מה שעברנו בכל החדשים מאז, לימוד שקיבל משנה תוקף בלילה של "אשר ספרו לנו אבותינו", כולנו כבר מבינים ש"ושוא תשועת אדם", כל פתרון צבאי ומדיני פותר בעיה אחת (וגם זה לא בטוח), אבל מנגד יוצר בעיה אחרת, הפתרון היעיל והבטוח הוא רק פתרון אחד, פתרון שיש לו כתובת אחת, היא הכתובת שהוראה אחת היוצאת ממנה, היא המענה לכל הצרות, לכל החלאים, ולכל המרעין בישין, ברגע שתצא הוראה משם, שום בעיה כבר לא תהיה קיימת, "אתה הוא מלכי אלקים", אבינו מלכנו חוס ורחם עלינו, "צוה ישועות יעקב" (תהלים מ"ד), אתה הרבוננו של עולם לא השתנית, אתה נשאת אותו דבר, הוראה קטנה אחת שלך, הכל יראה אחרת, "צוה ישועות יעקב", רבוננו של עולם "קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך".

"וכרות עמו הברית", כל בקר לפני שירת הים אנחנו מזכירים את שלשת דברים שהביאו לנס הגדול של קריעת ים סוף, הראשון הברית שכרת הקב"ה עם אברהם אבינו ע"ה "ותקם את דבריך כי צדיק אתה", השני "ותרא את עני אבתינו במצרים" והדבר השלישי "ואת זעקתם שמעת" נמצאים אנו בער"ש בה נקרא בציבור את "מוסר ה' בני אל תמאס" כאשר אחרי כל כך הרבה הרפתקאות אשר עברו על כלל ישראל בדור האחרון, נעמוד ונצפה שירא ה' בעני עמו ואז נשמע את ההבטחה וזכרתי להם ברית ראשונים, נזכור להוסיף את הדבר שרק תלוי בנו, את "ואת זעקתם", ואז נזכה להיות חלק מ"בך בטחו אבותינו, בטחו ולא בושו" (תהלים כ"ב), ויש ב"ולא בושו" שלשה דברים, המצפה לתשועת בשר ודם זה לעצמו בושה, המצפה לבורא עולם אין יותר מכובד ממנו, דבר נוסף "ולא בושו" יראו אומות העולם מה טיבה של אומה זו שדבקה באלקיה, והדבר השלישי "ולא בושו" שנוכל לומר היתה לנו סיעתא דשמיא, עמדנו בניסיון.

תעלה הזעקה, תשמע הצעקה, תתקבל התפילה יחד עם כל תפילות כל ישראל בכל מקומות מושבותיהם ובכל דורותיהם, תעמוד ותראה לפני כיסא הכבוד, ונזכה במהרה לראות בקיום ההבטחה "כעין בעין יראו בשוב ה' ציון" (ישעי' נ"ב), "ופדוי ה' ישבון ובאו ציון ברינה" (ישעי' ל"ה), יחד עם כל הגולים השבים אל ביתם ומלכם בראשם ושכינה קמה על מקומה בשוב האדון לביתו ברחמים.

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

Bringing Down Blessing

Harav Hagaon Shmuel Wolman shlit"a

This parshah famously begins by establishing the conditions that need to be met in order to be zocheh to the tremendous shefa berachah that Eretz Yisrael has to offer. The conditions seem quite clear: אם ואָת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ - if you keep Hashem's mitzvos, you can expect a downpour of berachos, including השְׂדֵה וְעֵץ הַשָּׂדֶה יְבֹלֶה וְיָרַח וְיִתֵּן פְּרִי וְאֶכְלֶתֶם לְחֶמְקְכֶם לְשִׁבְעַת יָמֵי שָׁבָתְכֶם לְבָטַח בְּאֶרְצְכֶם, and וְנָתַתִּי שְׁלֹמֶם בְּאֶרְצְכֶם, and so on. But this windfall of berachah has two very serious prerequisites: אם וְאֶכְלֶתֶם לְחֶמְקְכֶם לְשִׁבְעַת יָמֵי שָׁבָתְכֶם לְבָטַח בְּאֶרְצְכֶם, and we need to identify what each of these refers to.

The phrase וְאֶכְלֶתֶם לְחֶמְקְכֶם לְשִׁבְעַת יָמֵי שָׁבָתְכֶם obviously means keeping the 613 mitzvos, but what does וְאֶכְלֶתֶם לְחֶמְקְכֶם add? Rashi explains: שְׁתֵּהוּ עֹמְלִים בְּתוֹרָה. Rashi is teaching that it's not enough to be an ehrlicheh Yid who keeps Taryag mitzvos; if we want to unlock these treasures of shefa berachah we must also dedicate ourselves to ameilus baTorah.

It's clear from Rashi that the key to the immense berachah that Eretz Yisrael has to offer is not simply keeping the mitzvos, but rather ameilus baTorah - not just to be koveia ittim laTorah, but specifically the yegiah.

The Gemara (Megillah 3a) tells us that when Yonasan ben Uziel publicized his Targum, Eretz Yisrael shook, 400 parsah by 400 parsah, and a bas kol declared, "Who is the one who revealed My secrets to mankind?"

This Gemara is perplexing, on several counts. First, what was the complaint against Yonasan ben Uziel for revealing Hakadosh Baruch Hu's secrets? Second, the Yaavetz wonders which secrets of Torah Yonasan ben Uziel revealed - the Targum seems to be a translation reflecting Chazal's understanding of the basic meaning of the pesukim, so why is that considered secrets of the Torah? Third, does Hakadosh Baruch Hu really want the Torah's meaning to remain hidden and cryptic, so that simple Yidden will never be able to comprehend Torah or Nevi'im? Isn't Hakadosh Baruch Hu's purpose in giving the Torah that we should be able to understand it? And if so, isn't Yonasan ben Uziel's Targum a tremendous service, facilitating as it does the goal of learning and understanding Torah? Why, then, did Eretz Yisrael give such an outcry? Finally, why was it Eretz Yisrael specifically that reacted so severely?

Tosafos Rid adds a few words to the Gemara that are incredibly revealing and powerful: פִּירוּשׁ דְּכִיּוֹן דְּכַתָּב תַּרְגוּמָא דְקִרְאִי לֹא מִסְרֵי נַפְשֵׁיהּוּ לְמִילְפִינְהוּ כְדַמְעִיקְרָא. Apparently, Tosafos Rid is conceding that the issue was not that Yonasan ben Uziel revealed specific secrets of the Torah; rather, the concern was that the availability of the Targum simplified the process of learning Torah so that people would no longer need to be ameil the same way that they used to. That possible loss of ameilus in Torah was terrifying, and that is what prompted the bas kol to cry out, "Who is making My Torah so easily accessible and minimizing ameilus baTorah?"

Of course Torah was given to be understood, and Hakadosh Baruch Hu is not interested in keeping it a secret, but at the same time there's a very specific way that we are meant to attain understanding of Torah, and that is through constant ameilus. The bas kol considered this new convenience of the Targum a serious threat to that ameilus.

Perhaps the reason Eretz Yisrael, specifically, was so reactive to the Targum is that its entire shefa berachah is contingent on וְאֶכְלֶתֶם לְחֶמְקְכֶם, meaning that we are ameil baTorah. Eretz Yisrael knows well that if ameilus baTorah is compromised, its entire lifeline is in peril. Therefore, Eretz Yisrael was literally shaken to the core, as it pondered whether it would be able to survive and provide the shefa berachah despite the diminished ameilus baTorah resulting from the Targum's availability.

Craving Our Toil

With this in mind we can perhaps explain another statement of Chazal, in Toras Kohanim, regarding the words וְאֶכְלֶתֶם לְחֶמְקְכֶם מִלְמַד שֶׁהַמְקוּם מֵתֹאוּהוּ שִׁיּוּהוּ יִשְׂרָאֵל עֹמְלִים בְּתוֹרָה. This introduces a new dimension of what ameilus baTorah is: It's not just a proper way of approaching Torah, but is something Hakadosh Baruch Hu actually craves. Similarly, on Shavuos we say, in Akdamos, וְיִרְגֵּיג דְּיִלְאֹן בְּלַעֲוִתָא, - Hakadosh Baruch Hu yearns and craves that Klal Yisrael should toil in Torah.

Why, indeed, does Hakadosh Baruch Hu crave our ameilus?

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

Based on the opening words of Parashas Bechukosai and the above words of Tosafos Rid, we can explain that Hakadosh Baruch Hu's deepest desire is to bestow goodness upon His creations, and He is kivyachol waiting to pour down the treasures of shefa berachah, but He needs Klal Yisrael to do their part: אם בְּחֻקְתִּי תֵלְכוּ, by being ameil baTorah. Therefore, He craves that we should be ameil baTorah, as that empowers Him, kivyachol, to be able to carry out His deepest desire and allow berachah to flow freely.

Perhaps we can uncover another layer of meaning in the Toras Kohanim's statement. Many wonder why Rashi saw fit to interpret the words אם בְּחֻקְתִּי תֵלְכוּ as a reference to ameilus baTorah specifically. Before addressing that question, I would like to pose another question on Rashi. Rashi is bothered by the question of what אם בְּחֻקְתִּי תֵלְכוּ could be referring to, as the 613 mitzvos are already encompassed in the next words, וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, so he answers that אם בְּחֻקְתִּי תֵלְכוּ must be referring to something different, and that is ameilus baTorah. This statement is surprising, however, as it does not seem to address Rashi's question; isn't ameilus baTorah included in the 613 mitzvos?

The answer, it seems, is no. Rashi is conveying a revolutionary chiddush: Ameilus baTorah is not actually a chiyuv. There is a mitzvah of limud haTorah, and there's a mitzvah to know the Torah, and these obligations are all-encompassing, in terms of devoting every free moment to learning and knowing Torah. Yet there is no actual obligation to toil in Torah and be meimis atzmo in the tent of Torah.

Rashi answers the question of what אם בְּחֻקְתִּי תֵלְכוּ comes to add by highlighting a vital element that is not included in the 613 mitzvos: ameilus baTorah. Evidently, Rashi was looking for an aspect of talmud Torah that is not actually included in the obligation of learning Torah but is an added dimension of that obligation.

The Rash MiShantz explains that the word אם generally connotes a request on Hakadosh Baruch Hu's part, as opposed to a demand. Here, Hakadosh Baruch Hu is practically pleading with Klal Yisrael: אם בְּחֻקְתִּי תֵלְכוּ - if you would only be willing to be ameil baTorah for Me! That plea is what the Toras Kohanim refers to when it interprets אם בְּחֻקְתִּי תֵלְכוּ as an expression of Hakadosh Baruch Hu's craving for our ameilus baTorah.

The Gemara (Sanhedrin 99b) interprets the words אָדָם יוֹלָד לְעֵמֶל וְיֹלֵד as a reference to toil in Torah, explaining that a person was created solely for this purpose. Similarly, we find that our entire sustenance and existence depend on our ameilus baTorah, as we

see in this week's parshah. Yet, on the other hand, ameilus baTorah is the only example Rashi could find of something crucial that's not included in מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, as it's not actually a chiyuv.

How can something that is the entire purpose of our existence and our only key to shefa berachah not even be an obligation?

I think the answer is that that's exactly the point: Ameilus baTorah is so powerful precisely because it goes beyond the actual obligation of talmud Torah. What Hakadosh Baruch Hu craves is the ameilus, because that's where our relationship with Him begins. That's where we begin to see devotion and commitment; we're not just punching a clock and getting the job done to fulfill our obligation of talmud Torah, but we're being meimis ourselves for Torah, shvitzing away for the Torah, and going above and beyond what the chiyuv of talmud Torah mandates. That's where we reveal our true dveikus in Torah and in the Eibishter, Who is melamed Torah l'amo Yisrael, and that is why Hakadosh Baruch Hu craves our ameilus baTorah.

One and the Same

We are all familiar with the Gemara's statement (Berachos 17a) אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו, and we typically understand it to be referring to two separate virtues: ameilus baTorah, and bringing nachas ruach to Hakadosh Baruch Hu. Based on what we've explained, however, we can suggest that these are actually one and the same: Through ameilus baTorah, one causes the greatest nachas ruach to Hakadosh Baruch Hu. Mesillas Yesharim explains, in his discussion of middas hachassidus, that the Gemara is referring to someone who doesn't just fulfill the letter of the law, but goes above and beyond in his quest to bring nachas ruach to Hakadosh Baruch Hu. And that is accomplished by being ameil baTorah, which surpasses מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ and is in a class of its own. Someone who fulfills אם בְּחֻקְתִּי תֵלְכוּ is focused on doing Hashem's ratzon beyond that which he is obligated to do, and he expresses that devotion through ameilus baTorah.

So yes, ameilus baTorah is incredibly fundamental - it's the purpose of man's creation and our very lifeline - but at the same time it could not be an obligation, because its significance lies specifically in the fact that it is an expression of a relationship and a shared devotion. It is something that Hakadosh Baruch Hu craves, not something He demands.

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

The Gemara tells us that Ezra instituted that we should read Parshas Bechukosai before Shavuos, in the spirit of *שנה וקללותיה* and *תכלה שנה וקללותיה*, but perhaps there is another benefit in the placement of this parshah as a prelude to Shavuos. When we hear the first words of this parshah, *אם בְּחֻקְתֵי תֵלְכּוּ*, we are transported back to the yeshiva shmuessen about *שְׁתֵּהוּ עֲמַלִּים* בתורה, and this serves as a powerful reminder that *ameilus baTorah* is our lifeline.

This is especially relevant to our current situation here in Eretz Yisrael, where we continue to feel the reverberations of the land shaking, 400 parsah by 400 parsah, as we yearn for the berachah of *בְּאֶרֶץ שְׁלוֹם*. How can we not be moved by the Eibishter's imploring us *אִם בְּחֻקְתֵי תֵלְכּוּ*? "Ein im ela lashon bakashah" - Hakadosh Baruch Hu craves our *ameilus!*

At times, we feel discouraged, thinking that *ameilus baTorah* is an absolute concept, reserved for the *yechidei segulah* who can learn eighteen hours a day. In our minds, we conjure up the image of a tzaddik learning with his feet in buckets of ice. Of course, some rare individuals perform incredible feats of *ameilus*, but Hakadosh Baruch Hu yearns for every bit of *ameilus*, and every person's toil, on his level, is meaningful. Every time a person feels exhausted, or distracted, and pushes himself to learn nonetheless, even though he might technically be *patur*, that is *ameilus*. Every time a person exerts himself not just to learn *bekiyus*, but to be *meimis atzmo* in a *sevara*, that is *ameilus*. That's what a person is created for -

אֶדָם לְעַמְלָא יוֹלֵד - and that's what Hakadosh Baruch Hu craves.

When a person engages in any level of *ameilus*, it causes unparalleled *shefa berachah* in Eretz Yisrael.

As we internalize the message of the opening words of Parshas Bechukosai, and we count the days of the Omer towards the monumental day of Mattan Torah, let's not just be *mekabel Torah*, but let's become *ameilei haTorah*, which by definition brings tremendous *nachas ruach l'Yotzreinu*. This, *b'ezer Hashem*, will open the pipelines of *shefa* to the whole world.

Gut Shabbos.

נא להרבות בלימוד ובתפילה לזכותו ולרפואתו
השלימה בתושח"י של
מורנו הגאון
רבי אברהם צבי בן חנה מרים שמואלביץ
מראשי הישיבה
המאושפז במצב קשה בטיפול נמרץ וזקוק לרחמי
שמים מרובים

BALTIMORE

שבת של מיר

שבת פרשת בחוקותי
כ"ג-כ"ד אייר, תשפ"ד | MAY 31 - JUNE 1
COMMUNITY WIDE SHABBOS
WITH THE PARTICIPATION OF

HARAV HAGAON YOSEF
ELEFANT SHLITA
ר"מ דישיבת מיר ירושלים

HARAV HAGAON YITZCHOK
CAPLAN SHLITA
ר"מ דישיבת מיר ירושלים

ANNUAL BENEFIT RECEPTION

TUESDAY EVENING
כ"ז אייר תשפ"ד | JUNE 4 | 8:30 PM
WITH THE PARTICIPATION OF

HAGAON HARAV NACHMAN
LEVOVITZ SHLITA
ראש ישיבת מיר ירושלים

GUEST SPEAKER
RABBI YAKOV FRAND SHLITA
REBBI, MESIVTA YESHIVAS CHOFETZ CHAIM

AT THE HOME OF
MR. & MRS. DOV OCKEN
3401 LABYRINTH RD

CHICAGO

ANNUAL BENEFIT RECEPTION

WEDNESDAY EVENING
כ' סיון תשפ"ד | JUNE 26 | 8:30 PM
WITH THE PARTICIPATION OF

HAGAON HARAV NACHMAN
LEVOVITZ SHLITA
ראש ישיבת מיר ירושלים

AT THE HOME OF
MR. & MRS. ELL MEYSTEL
2924 W FARWELL AVENUE